

18. 6. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ochrana osobnosti a zavinění škůdce

V tomto příspěvku bych se ráda krátce zamyslela nad právní úpravou zavinění škůdce v souvislosti s nemajetkovou újmou vzniklou v důsledku zásahu do osobnostního práva, a to úpravou účinnou v období před 1.1.2014 a nyní.

Zavinění v souvislosti s nemajetkovou újmou vzniklou v důsledku zásahu do osobnostního práva před 1.1.2014

Ke vzniku nemajetkové újmy v důsledku zásahu do osobnostních práv poškozené osoby nebyla v souladu s judikaturou vyžadována existence zavinění škůdce (k tomuto např. rozhodnutí Ústavního soudu České republiky ze dne 28.5.2002, sp.zn. IV. ÚS 315/01). Odpovědnost škůdce stanovená v § 13 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník je chápána jako odpovědnost objektivní, což znamená, že škůdce je za vzniklou nemajetkovou újmu v důsledku zásahu do osobnostního práva postižené osoby odpovědný bez ohledu na to, jednal-li zaviněně či nikoliv.

Ani za této situace není zavinění z pohledu ochrany osobnostních práv zcela nepodstatným prvkem. Přítomnost zavinění (a míra zavinění) hraje svou roli při určování výše náhrady nemajetkové újmy v penězích podle § 13 odst. 3 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník. Soud totiž musí při stanovení výše náhrady přihlídnout k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo. A právě jednou z těchto okolností je i zavinění škůdce při zásahu do osobnostních práv a jeho intenzita. Soud bude proto při rozhodování o výši přiměřeného zadostiučinění zohledňovat, zda škůdce jednal s úmyslem způsobit poškozené osobě nemajetkovou újmu anebo jednal pouze v nedbalosti.

Zavinění v souvislosti s nemajetkovou újmou vzniklou v důsledku zásahu do osobnostního práva po 1.1.2014

Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník nově výslovně stanoví v § 2910, že škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Na druhou stranu ustanovení § 2910 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník patří pod oddíl s názvem Povinnost nahradit škodu. Otázka zkoumání zavinění ve věcech ochrany osobnosti po 1.1.2014 tak není zcela jasná (zákonodárce v otázce užívání termínu „škoda“ jistě mohl být preciznější).

Nicméně, i pokud by znak zavinění měl být ve věcech ochrany osobnosti po 1.1.2014 zkoumán z hlediska zavinění, je třeba uvést, že existence zavinění škůdce bude zásadně presumována. Pouze pokud se poškozený bude dovolávat hrubé nedbalosti anebo úmyslu škůdce při zásahu do svých osobnostních práv, musel by takovou míru zavinění sám prokázat. Ve sporech o ochranu osobnosti tedy i v případech závěru o zkoumání otázky zavinění nebude v praxi pro škůdce zrovna jednoduchý

úkol prokázat, že k nemajetkové újmě *nedošlo* jeho vinou, a to ani ve formě nedbalosti. Zvláště obtížný se jeví tento úkol v případě vzniku újmy v důsledku zásahu do osobnostních práv prostřednictvím zveřejnění nepravdivých skutkových tvrzení či nepřiměřených hodnotících soudů vydavatelem tisku anebo provozovatelem televizního nebo rozhlasového vysílání, kdy jen stěží bude takový subjekt jako profesionál v daném oboru prokazovat, že neměl a ani nemohl vědět, že zveřejněním difamujícího výroku vznikne třetí osobě nemajetková újma. Praktický význam pojednávané otázky nebude tedy zřejmě příliš veliký.

Za zmínku dále stojí i skutečnost, že stejně jako v období před 1.1.2014, je i nyní intenzita zavinění při zásahu do osobnostního práva a vzniku nemajetkové újmy významným prvkem pro stanovení výše přiměřeného zadostiučinění. Ustanovení § 2957 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník totiž výslovně (na rozdíl od úpravy v zákonu č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník) uvádí úmyslné způsobení újmy jako okolnost zvláštního zřetele hodnou, která musí být brána v potaz při stanovení způsobu a výše přiměřeného zadostiučinění při vzniku újmy na přirozených právech člověka (tj. i na právu na ochranu osobnosti).

JUDr. Anna Broumová,
advokátní koncipientka

autorka působí v advokátní kanceláři MSB Legal, v.o.s.

[MSB Legal, v.o.s.](#)

Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13

Tel.: +420 251 566 005
Fax: +420 251 566 006
e-mail: praha@msblegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)

- „Za každou kauzou je živý příběh“
- Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi
- Spoluvlastnictví a správa společné věci
- Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR